

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АУЫЛШАРУАШЫЛЫҚ МИНИСТРЛІГІ
«СЕЙФУЛЛИН АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ АГРОТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТЫ» КеАҚ**

Университетінің
Ғылыми Кеңесінің отырысында Басқарма Төрағасының академиялық қызмет
Қарастырылды жөніндегі орынбасары -Ректор
Хаттама №16
«27» мамыр 2021ж.

Абдыров А.М.

**ЖОО ЖӘНЕ ТАҢДАУ ПӘНДЕРІНІҢ КАТАЛОГЫ
«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD**

Білім беру саласы – «Бизнес, басқару және құқық»
Даярлау бағыты – «Бизнес және басқару»
Білім беру бағдарламаларының тобы - «Экономика»

НҰР-СУЛТАН, 2021

Кафедра	Білім Беру Бағдарламасы	Пәнін Коды	Пәнінің Атауы	Негізгі Тақырып	Деректемеле р	Постреквизитте р	Академиялық Нәтижелер	Тример	Дайындық Денгейі	Мерзімі Зерттеу
1 экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD	SORST 5208	Ауылдық аумақтарды дамытуды статистикалық қамтамасыз ету	Ауылдық аумақтардың статистикалық дамуын зерттеу объектісі. Ауылдық аумақтардың дамуын статистикалық қамтамасыз ету пәнінің ерекшеліктері. Ауылдық аумақтар статистикасының тән ерекшеліктері. Ауылдағы экономикалық қатынастардың эволюциясы. Ауылдық аумақтардың ресурстарын статистикалық бағалау. Ауылдық аумақтарды әлеуметтік-экономикалық дамытудың басымдықтары мен негізгі үрдістері. Ауылдық аумақтарды статистикалық бақылаудың мәні. Ауыл шаруашылығында өтетін процестерді, қоршаған орта ресурстарының жай-күйі мен пайдаланылуын статистикалық бақылауды ұйымдастыру. Тұрақты ауыл шаруашылығының статистикалық көрсеткіштер жүйесі. Ауылдық аумақтарды дамытудың статистикалық көрсеткіштер жүйесі. Өсімдік және мал шаруашылығы статистикасы. Ауыл халқының және әлеуметтік саланың көрсеткіштер жүйесі. Ауылдық аумақтарды дамытудың экологиялық статистикасы. Тұрақты Ауыл шаруашылығын статистикалық талдау және болжау әдістемесі.	Ғылым тарихы мен философиясы	Ауылдық жерлерде кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру	5	1	магистратура	2
2 экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD		Ауылдық аумақтарда ақпараттық-консультациялық қызметті дамыту	Ауылдық аумақтардағы ақпараттық-консультациялық қызметтің негізгі ұғымдары. Ауыл халқының жаңа ақпарат алу қажеттілігі. Озық өндірістік тәжірибедегі инновациялық әзірлемелер. Озық тәжірибені тиімді пайдалану. Жоғары ұйымдастырушылық және технологиялық деңгейге көшу. Үнемі өсіп келе жатқан ақпараттық ағымдардағы ауылшаруашылық тауар өндірушілерінің мәселелері. Қажетті инновациялар мен ақпаратты практикалық қолдануда іздеу, таңдау. Мәселелерді шешудің тиімді механизмі. Ақпараттық-консультациялық қызметті дамыту тұжырымдамасын әзірлеу және іске асыру. Ғылыми, білім беру және нарықтық құрылымдардың қызметін біріктіру негізінде жүйе құру. АӨК басқару органдарын өндіріске ғылыми-техникалық прогресс жетістіктерін жедел ілгерілетуді қамтамасыз етуде қолдау. Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру мен өткізу көлемін біртіндеп ұлғайту. Ауылдық аумақтарды тұрақты дамыту. Ауыл халқының өмір сүру жағдайын жақсарту.	Ғылым тарихы мен философиясы	Ауылдық жерлерде кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру	5	1	магистратура	2
3 экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD	SS 5210	Ауылдық социология	Ауыл әлеуметтануы жалпы әлеуметтану - әлеуметтік әлем туралы ғылым, тұлғаның әлеуметтік өзара іс-қимыл бағыттарының бірі болып табылады. Қоғам алдында тұрған проблемалар қаншалықты қиын болса, адам мен қоғам туралы оның білімі мен тұлғасын шешуде үлкен рөл атқарады. Ауыл әлеуметтануы күрделі әлеуметтік жүйелерді, ауыл қоғамдастығының әлеуметтік институттарын, Өмір тіршілігінің аграрлық саласындағы әлеуметтік-экономикалық қатынастардың жалпы заңдылықтары мен ерекшеліктерін түсінуге көмектеседі.	Ғылым тарихы мен философиясы	Ауылдық жерлерде кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру	5	1	магистратура	2

4 экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD		Халықты ауылдық аумақтарды дамытуға тарту	Ауылдық аумақтарды дамыту негіздері. Ауылдық аумақтарды дамыту процестеріне жергілікті халықты жандандыру тетіктері. Жергілікті халықты ауылдық аумақтарды дамыту процестеріне тарту тетіктері. Ауылдық аумақтарды дамыту бағдарламаларын/жобаларын әзірлеу процестері. Ауылдық аумақтарды дамыту бағдарламаларын/жобаларын іске асыру. Бағдарламалық/Жобалық іс-шаралар тиімділігінің мониторингі. Бағдарламалық/Жобалық іс-шаралардың тиімділігін бағалау. Бағдарламаларды/жобаларды іске асырудың әртүрлі кезеңдеріне халықты тартудың негізгі қағида тартары. Бағдарламаларды/жобаларды іске асырудың әртүрлі кезеңдеріне халықты тарту әдістері. Халықты ауылдық аумақтарды басқаруға "төменнен жоғары" тәсілінің маңызды элементі ретінде тарту. Ауылдық даму саясатындағы "жоғарыдан төмен" тәсілінен "төменнен жоғары" тәсіліне қарай өзгеріс. Қоғамдық қатысу принциптері, қатысу дәрежесі мен түрлері. Қазақстанда халықтың Ауыл дамуына қатысуының құқықтық негіздері. Ауылдық аумақтарды дамыту жобаларын әзірлеудің әртүрлі кезеңдеріне халықты тарту әдістері. Халықты ауылдық аумақтарды дамыту бағдарламаларын әзірлеуге және іске асыруға тартудың еуропалық, қазақстандық және ресейлік тәжірибесі.	Ғылым тарихы мен философиясы	Ауылдық жерлерде кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру	5	1	магистратура	2
5 экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD	Агр 5209	Агротуризм	Агротуризмге концептуалды қозғалыс тұрақты ауылдық дамудың маңызды элементі және ауылдық аумақтарды экономикалық әртараптаңдыру мүмкіндігі ретінде. Өз өңірінде агротуризмді дамытуға және ілгерілетуге жауапты жергілікті өзін-өзі басқаруға бағдарлау, ауылда баламалы Жұмыспен қамтудың осы саласын кеңейту бойынша теориялық негіздер мен ұсыныстар. Өзіндік ұлттық тілдер мен мәдениетті, халықтық дәстүрлерді, әдет-ғұрыптарды, әдет-ғұрыптарды, фольклорды сақтау әдістерін, шаруашылық жүргізу және табиғи ресурстарды игеру тәжірибесін зерделеу, ауылдық жерлерде орналасқан табиғат, тарих және мәдениет ескерткіштерін қорғау, мәдени мұраны танымал ету әдістерін табу. Табиғатты сақтау мәселелерін қарастыру, ауылдық қоғамдастықтарды анықтау және ауыл тұрғындарының өздерінен шығатын бастаманы қолдау.	Кәсіпорын экономикасы, Экология	Ауылдық жерлерде кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру	5	1	магистратура	2
6 экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD		Ауылдық аумақтардың экологиялық және өңірлік өнімдерінің экологиялық таңбалануы және маркетингі	Экологиялық таңбалаудың теориялық тәсілдері. Ауылдық аумақтардың экологиялық және аймақтық өнімдерінің маркетингі. Экологиялық таңбалауды қалыптастырудың құқықтық негіздері. Тауарлық және экологиялық таңбалануы бар өнімді ілгерілету бойынша экономикалық дамыған елдердің тәжірибесі; ҚР-дағы ауылдық аумақтардың өңірлік және экологиялық өнімдері маркетингінің қазіргі жай-күйі. ҚР Тауар белгілерін тіркеу және құқықтық қорғау тәртібі; ауылдық аумақтардың экологиялық өнімдерінің маркетингі. Маркетинг жоспарын әзірлеудің әдістемелік тәсілдері. Экологиялық таңбалаудың тәсілдері мен негіздері. Дамыған елдердің тәжірибесі. ҚР Тауар белгілері. Нарықты маркетингтік зерттеу. Тауар саясаты, бренд және брендинг, тауардың бағасын белгілеу, тауарларды бөлу арналары. Тауардың қозғалысы. Ауылдық аумақтардың экологиялық өнімдерінің маркетингі.	Кәсіпорын экономикасы, Экология	Ауылдық жерлерде кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру	5	1	магистратура	2

7 экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD	UBRST 5305	Ауылдық аумақтардың биологиялық ресурстарын басқару	Басқармасы: орман биологиялық ресурстарымен (жабайы өсетін жемістер, жидектер мен жанғақтарды дайындау, жанғақ өсімдіктерінің маңыздылығы, саңырауқұлақтарды пайдалану, дәрілік шөп дайындау, ағаш шырыны, Ара ұялары мен омарталарды орналастыру, шөп шабу және орманда мал жаю); ашық кеністіктердің биоресурстарымен (шалғындық ресурстарды пайдалану, омарта шаруашылығы медициналық Шалғындық өсімдіктер, шабындықтар және ашық кеністікте жайылған); су объектілерінің биоресурстарымен (ауыл шаруашылығында су ресурстарын негізгі пайдалану, экологиялық мәселелер, тұщы жер асты суларын пайдалану және минералды суды тұщыландыру) - аңшылық ресурстарын басқару - табиғатты кешенді пайдалану Ауыл аумақтарын тұрақты дамытуда табиғатты қорғауды реттеу мен заңнаманың орны мен ролі. Ауылдық аумақтарда табиғатты пайдалану және табиғатты қорғауды басқару.	Экологиялық концепциялар және ауыл шаруашылығы. Тұрақты даму.	Ауылдық жерлерде кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру	5	3	магистратура	2
8 экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD		Органикалық ауыл шаруашылығы	Пайда болу алғышарттары. Органикалық егіншіліктің құрылу тарихы. Органикалық егіншілік принциптері. Органикалық егіншілік әдістері. Органикалық ауыл шаруашылығының артықшылықтары. Дәстүрлі және органикалық жүйелердің өнімділігі. Органикалық ауыл шаруашылығындағы топырақты басқару. Топырақты өңдеу және оның органикалық ауылшаруашылығындағы ролі. Органикалық ауыл шаруашылығындағы тыңайтқыштар. Органикалық ауыл шаруашылығындағы ауыспалы егіс. Органикалық егіншілік жағдайында дақылдарды арашөптерден, зиянкестер мен аурулардан қорғау. Органикалық ауылшаруашылығындағы Селекция. Органикалық ауыл шаруашылығындағы тұқым шаруашылығы. Органикалық ауылшаруашылығындағы экологиялық және этикалық аспектілер. Органикалық стандарттар және сертификаттау.	Экологиялық концепциялар және ауыл шаруашылығы. Тұрақты даму.	Ауылдық жерлерде кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру	5	3	магистратура	2
9 экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD	URST 6306	Ауылдық аумақтарды дамытуды басқару	Басқармасы: орман биологиялық ресурстарымен (жабайы өсетін жемістер, жидектер мен жанғақтарды дайындау, жанғақ өсімдіктерінің маңыздылығы, саңырауқұлақтарды пайдалану, дәрілік шөп дайындау, ағаш шырыны, Ара ұялары мен омарталарды орналастыру, шөп шабу және орманда мал жаю); ашық кеністіктердің биоресурстарымен (шалғындық ресурстарды пайдалану, омарта шаруашылығы медициналық Шалғындық өсімдіктер, шабындықтар және ашық кеністікте жайылған); су объектілерінің биоресурстарымен (ауыл шаруашылығында су ресурстарын негізгі пайдалану, экологиялық мәселелер, тұщы жер асты суларын пайдалану және минералды суды тұщыландыру) - аңшылық ресурстарын басқару - табиғатты кешенді пайдалану Ауыл аумақтарын тұрақты дамытуда табиғатты қорғауды реттеу мен заңнаманың орны мен ролі. Ауылдық аумақтарда табиғатты пайдалану және табиғатты қорғауды басқару.	Экологиялық концепциялар және ауыл шаруашылығы. Тұрақты даму.	Ауылдық жерлерде кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру	5	4	магистратура	2

10	экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD	Ауылдық аумақтардағы жергілікті өзін-өзі басқарудың негіздері мен принциптері	Жергілікті өзін-өзі басқару ұғымы, шетелдік тәжірибе. Жергілікті өзін-өзі басқарудың құқықтық негіздері. Жергілікті өзін-өзі басқарудың аумақтық негіздері. Ауылдық аумақтардың жергілікті өзін-өзі басқару принциптері. Жергілікті өзін-өзі басқарудың ұйымдастырушылық негіздері. Жергілікті өзін-өзі басқарудың қаржы-экономикалық негіздері. Жергілікті өзін-өзі басқару органдарының құзыреті. Жергілікті өзін-өзі басқару органдарының өкілеттіктері. Жергілікті өзін-өзі басқару органдарын сайлау. Жергілікті өзін-өзі басқару органдары қызметінің бағыттары. Мемлекеттік субсидияларды бөлу. Тұрмыстық қызметтер-Жергілікті өзін-өзі басқару органдары қызметінің бағыттары. ТКШ-жергілікті өзін-өзі басқару органдары қызметінің бағыттары. Жергілікті өзін-өзі басқару органдары қызметінің әлеуметтік саласы. Мәдениет жергілікті өзін-өзі басқару органдары қызметінің бағыттары	Экологиялық концепциялар және ауыл шаруашылығы даму.	Ауылдық жерлерде кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру	5	4	магистратура	2	
11	экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD	OPDS M 6308	Ауылдық жерлерде кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру	Ауылдық жерлердегі кәсіпкерлік қызмет: ұғымдар, құқықтық және ұйымдастыру негіздері, Кәсіпкерлік мәдениеті, мемлекеттік қолдау. Стратегиялық және тактикалық жоспарлау, бизнес-жоспар, бюджеттеу, тәуекелдер, бизнес-жоспарды іске асыру. Әлеуметтік саладағы кәсіпкерлік, мал шаруашылығы, Өсімдік шаруашылығы, Ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу, АӨК интеграциялық үрдістер. Бизнесіні ашудағы ұйымдастыру нормалары мен ережелері. Экологиялық қауіпсіздік негіздері.	Ауылдық аумақтарды тұрақты дамыту: өңірлік бағдарламаларды әзірлеу тәсілдері	Биоэкономика	5	5	магистратура	2
12	экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD		Ауылдық аумақтардың шаруашылық жүргізуші субъектілерінің орнықтылығын экономикалық талдау	Ауылдық аумақтарды тұрақты дамытудың әртүрлі аспектілерінің ақпарат көздерін жан-жақты және егжей-тегжейлі зерделеу. Ауыл халқының өсімін молайту, ол үшін тіршілікті қамтамасыз етудің негізгі жағдайларын жасау. Ауыл халқының толық жұмыспен қамтылуына қол жеткізу және ол үшін орташа табыстарды қамтамасыз ету. Жеке қосалқы шаруашылықтарды дамытуды қолдау және оның қызмет түрлерін әртарапандыру негізінде оның өмір сүру деңгейін арттыру; өзіндік ерекшелігін, өмір сүру мәдениеті мен дәстүрлерін сақтау, жерді ұтымды пайдалану. Мемлекеттің аграрлық саясатын іске асыруды талдау. Бағыттары мен институтоналдық құрылымы. Оны жүзеге асыру механизмі болып табылатын әдістер мен құралдар. Шаруашылық жүргізуші субъектілердің орнықтылығын талдау: әдістері мен тәсілдері, негізгі аспектілері: бизнес-жоспарлар мен түрлі нормативтер тапсырмаларының негізділігін тексеру. Бизнес-жоспарлар тапсырмаларының орындалу дәрежесін және белгіленген нормативтердің сақталуын анықтау. Жеке факторлардың экономикалық көрсеткіштердің нақты мәндерінің базистік мәндерден ауытқу шамасына әсерін есептеу. Тұрақтылықты одан әрі арттырудың ішкі шаруашылық резервтерін іздеу. Жұмысшылар жолдары және олардың резервтерін пайдалану	Ауылдық аумақтарды тұрақты дамыту: өңірлік бағдарламаларды әзірлеу тәсілдері	Биоэкономика	5	5	магистратура	2

13 экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD	Био	Биоэкономика	Биоэкономика түсінігі, "Биоэкономика" ұғымының бар интерпретациясы. Био-экономика және эко-экономика арасындағы өзара байланыс. Биоэкономиканың негізгі құраушылары. Биоэкономика концепциясы. Ауыл шаруашылығы мен ауылдық аумақтардың тұрақты дамуындағы биоэкономиканың ролі. Биоэкономика және биотехнология. Биоэкономика бағалы өнімдер мен энергияны өндіру үшін жаңартылатын биоресурстарды пайдаланатын биотехнологияны кеңінен және жүйелі қолдануға негізделген экономика ретінде. Білімге негізделген биоэкономиканың қозғаушы күштері (энергетика мен өнеркәсіптің арзан шикізатқа деген сұраныстың өсуі; энергетикалық қауіпсіздік; Экологиялық проблемалар; ауыл шаруашылығы мен Өңірлерді дамыту қажеттілігі; жұмыспен қамтуды және т. б. қамтамасыз ету). Әлемдік биоэкономика. Ауыл шаруашылығы негізгі биотехнологиялық сектор ретінде. Ел экономикасының аграрлық секторында биоэкономиканың қалыптасуының басты проблемаларын талдау. Аграрлық биоэкономиканы дамытудың мемлекеттік бағдарламасын әзірлеу қажеттілігі және мазмұны.	Экологиялық концепциялар және ауыл шаруашылығы. Тұрақты даму.	Зерттеу практикасы, магистрлік диссертацияны жазу	5	5	магистратура	2
экономика	«Тұрақты ауылшаруашылығы және ауылдық аумақтарды дамыту» SARUD	Ауылдық аумақтардағы табиғатты қорғауды реттеу және заңнама	Ауылдық аумақтардың тұрақты дамуындағы табиғатты қорғауды реттеу орны. Ауылдық аумақтардың тұрақты дамуындағы табиғатты қорғауды реттеудің ролі. Ауылдық аумақтарды тұрақты дамытудағы заңнама. Ауылдық аумақтарда табиғатты пайдалануды және табиғатты қорғауды басқару. Экологиялық құқық табиғатты пайдалануды және қоршаған ортаны қорғауды басқару тетігі ретінде. Ауылдық аумақтарда табиғатты пайдалануды және қоршаған ортаны қорғауды басқарудың әкімшілік әдістері. Ауылдық аумақтардағы табиғат қорғау қызметін болжау. Ауылдық аумақтарда табиғат қорғау қызметін жоспарлау. Экологиялық бақылау және ауылдық аумақтардағы экологиялық құқық бұзушылықтар үшін заңдық жауапкершілік. Табиғат қорғауды реттеуді ұйымдастыру және ауылдық аумақтарда жер пайдалану мәселелерінде заңдарды сақтау. Дамып келе жатқан биологиялық шаруашылықта ауылдық аумақтардың тұрақтылығына қол жеткізуде табиғатты қорғауды реттеу әдістерін қолдану. Ауылдық аумақтардағы қоршаған ортаны қорғау мен табиғатты пайдаланудың экономикалық-құқықтық тетігі.	Экологиялық концепциялар және ауыл шаруашылығы. Тұрақты даму.	Зерттеу практикасы, магистрлік диссертацияны жазу	5	5	магистратура	2	